

ที่ กท ๐๓๑๗.๕/ ๔๐๕

มหาวิทยาลัยบูรพา
รับที่..... 04269
วันที่..... 17 มิ.ย. 2565
เวลา..... 11.38 น.
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ ๘/๖๕

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง หัวข ๑-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ขอมอบเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ ๘/๖๕ หัวข ๑-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง "เหล่าทัพที่ ๔ (Fourth service) "The Digital and Intelligence Service (DIS)"ของกองทัพลิงคโปร" รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
จึงเรียนมาเพื่อกรุณาทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นาวาอากาศเอก

(ไชยา ออกแดง)

รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ทำการแทน
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม

ด้วย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มอบเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ ๘/๖๕ หัวข ๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง "เหล่าทัพที่ ๔ (Fourth service) "The Digital and Intelligence Service (DIS)" ของกองทัพลิงคโปร"

จึงเรียนมาเพื่อ

๑. เพื่อโปรดทราบ
๒. เห็นควรเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันและสามารถดาวน์โหลดหนังสือได้ที่ <https://docshare.buu.ac.th>

ดำเนินการตามเสนอ

๒๐ มิ.ย. ๒๕๖๕

๒๐ มิ.ย. ๒๕๖๕ / ๑๐:๕๓น.
๑๗ มิ.ย. ๒๕๖๕
๑๗ มิ.ย. ๒๕๖๕

เหล่าทัพที่ ๔ (Fourth service) “The Digital and Intelligence Service (DIS)” ของกองทัพลิงคโปร์

กองทัพลิงคโปร์ (Singapore Armed Forces: SAF) มีแผนจัดตั้งหน่วยงานใหม่ชื่อว่า “The Digital and Intelligence Service (DIS)” เป็นเหล่าทัพที่ ๔ จากเดิมที่มี กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ซึ่งเหล่าทัพที่ ๔ นี้มีหน้าที่การทำข่าวกรองที่แม่นยำ ตรงประเด็นและทันเวลาในมิติดิจิทัล (Digital Domain) อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับเหล่าทัพอื่นด้วย C4 (Command, Control, Communications, Computers) เพื่อปฏิบัติการในรูปแบบเครือข่าย อย่างไรก็ตามสิงคโปร์ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการจะจัดตั้งหน่วยงาน DIS มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกองทัพลิงคโปร์ให้เป็นกองทัพลิงคโปร์ที่มีเครือข่ายและมีความรู้ เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในอนาคต...

ลำดับเหตุการณ์สำคัญของการพัฒนากองทัพลิงคโปร์ ไปสู่เหล่าทัพที่ ๔

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากมิติดิจิทัล สามารถส่งผลกระทบต่อเหตุการณ์ในโลกทางกายภาพได้โดยง่าย ภัยคุกคามดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในแง่ของขนาด ความซับซ้อนและองค์กร ซึ่งกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ (Ministry of Defence : MINDEF) และกองทัพลิงคโปร์ตระหนักและได้มีการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างองค์กรและขีดความสามารถของกำลังพลในระบบบัญชาการและควบคุม (Control, Command, Communication, Computer, Intelligence: C4I) นับตั้งแต่การจัดตั้ง C4I Community และวิวัฒนาการเรื่อยมาจนนำมาสู่การเตรียมการจัดตั้งหน่วยงาน “The Digital and Intelligence Service (DIS)” ในไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๖๕ ให้มีสถานะเป็นเหล่าทัพที่ ๔ ของกองทัพลิงคโปร์นอกเหนือจากกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อให้กองทัพลิงคโปร์สามารถฝึกและปฏิบัติการต่อสู้ได้อย่างเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายและบูรณาการในการรับมือกับภัยคุกคามทางดิจิทัล โดยมีลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญ ในการเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้านก่อนการจัดตั้งเหล่าทัพที่ ๔ ดังนี้

๑. ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีการจัดตั้ง C4I Community ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกองทัพลิงคโปร์ให้เป็นกองกำลังที่มีเครือข่ายและมีความรู้ โดย C4I Community รวบรวมหน่วย ระบบบัญชาการและควบคุม (C4I) หน่วยข่าวกรอง และบุคลากรจากทั่วทั้งกองทัพลิงคโปร์ ซึ่งรวมถึงนักวิเคราะห์ภาพ (Image Analysts) เจ้าหน้าที่อากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle Operators: UAV Operators) เจ้าหน้าที่สื่อสาร (Communications Operators) และนักวิเคราะห์ข่าวกรองของกองทัพเรือ (Naval Intelligence Analysts) โดย C4I Community มีความรับผิดชอบหลักในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญ และความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน

๒. ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กองทัพได้พัฒนาศักยภาพด้วยการ

ส่งทีมวิเคราะห์ภาพเข้าร่วมภารกิจแนวร่วมต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายไอเอส (Islamic State of Iraq and Syria : ISIS) ในคูเวต

๓. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการก่อตั้ง Defense Cyber Organisation (DCO) เพื่อเป็นผู้นำและประสานงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของกองทัพ และการเปิดตัวคำสั่ง SAF C4 ซึ่งเป็นการผสมผสานรวม C4 และความสามารถในการป้องกันทางไซเบอร์

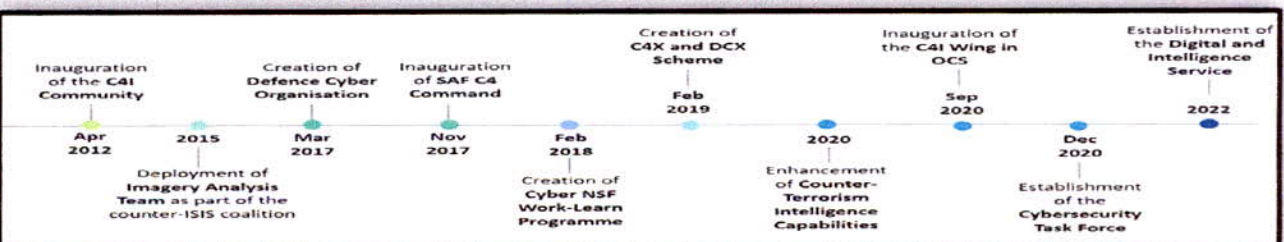
๔. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีโครงการ Cyber Full-time National Service (Cyber NSF) เพื่อดึงดูดและฝึกอบรมกำลังพลที่มีความสนใจร่วมเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านไซเบอร์ หลังจากจบหลักสูตรแล้ว กำลังพลจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่าง ๆ เพื่อปกป้องเครือข่ายและระบบภายในกระทรวงกลาโหมและกองทัพลิงคโปร์

๕. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนา C4X โดยเพิ่มด้านความเชี่ยวชาญ (Expert) และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันไซเบอร์ (Defence Cyber Expert : DCX) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาแรงงานในโลกไซเบอร์ที่มีทักษะสูงและสามารถเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของสิงคโปร์

๖. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีการเพิ่มขีดความสามารถด้านข่าวกรองและการต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงจัดตั้งคณะทำงานด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Task Force) และได้มีการบรรจุ C4I เข้าไปในหลักสูตรโรงเรียนนายร้อย (Officer Cadet School : OCS)

๗. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการเตรียมจัดตั้ง The Digital and Intelligence Service (DIS) ที่จะมียุทธศาสตร์เป็นเหล่าทัพที่ ๔ เพื่อช่วยให้กองทัพลิงคโปร์สามารถปกป้องสิงคโปร์จากภัยคุกคามทางดิจิทัลได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมจากการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านดิจิทัลและการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ถือเป็นความพยายามในการรักษาความมั่นคงของประเทศจากภัยคุกคามใหม่ในอนาคต

บทวิเคราะห์

จากการที่กองทัพสิงคโปร์ได้เตรียมจัดตั้ง DIS ให้มีสถานะเป็นเหล่าทัพ แสดงว่าสิงคโปร์ได้เล็งเห็นความสำคัญของภัยคุกคามทางดิจิทัล โดยการจัดตั้ง DIS ได้ส่งผลดีต่อกองทัพสิงคโปร์ แต่ก็ก่อให้เกิดความท้าทายต่อภูมิภาคด้วยเช่นกัน

โอกาสของกองทัพสิงคโปร์ ดังนี้

สำหรับกองทัพสิงคโปร์การจัดตั้งหน่วย DIS จะเสริมสร้างให้กองทัพดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจาก DIS จะผสมรวมความสามารถของกองทัพสิงคโปร์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อจัดการกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงต่างๆ ซึ่งรวมถึง ภัยคุกคามจากมิตติดิจิทัล ซึ่งการที่ DIS มุ่งเน้นเฉพาะเจาะจงในการตระหนักถึงศักยภาพของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คลาวด์ (Cloud) วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับกองทัพสิงคโปร์ นอกจากนี้ การเติบโตและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ก็มีส่วนสำคัญในการทำให้ DIS สามารถขยายกำลังคนด้านดิจิทัลและหน่วยข่าวกรองได้ด้วยการเสริมสร้างการพัฒนาทางวิชาชีพ การสรรหาบุคลากร และโอกาสทางอาชีพ ทั้งนี้การจัดตั้ง DIS มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการป้องกันประเทศแบบเบ็ดเสร็จ (Total Defence Themes) สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ การร่วมกันทำให้สิงคโปร์ให้แข็งแกร่ง “Together We Keep Singapore Strong” โดยสิงคโปร์ได้เพิ่มการป้องกันประเทศด้านดิจิทัล (Digital Defence) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันประเทศแบบเบ็ดเสร็จ (Total Defence) เมื่อปี ๒๕๖๒ จากเดิมที่มีการป้องกันประเทศเฉพาะด้านการทหาร พลเรือน เศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา ซึ่งการจัดตั้ง DIS จะมีบทบาทในการ ๑) ทำข่าวกรองที่แม่นยำ ตรงประเด็น และทันเวลาในมิตติดิจิทัล ๒) เชื่อมโยงกับเหล่าทัพอื่นด้วย C4 (command, control, communications, computers) เพื่อปฏิบัติการในรูปแบบเครือข่าย ๓) รับผิดชอบในการป้องกันทางดิจิทัลให้กองทัพ ผ่านการป้องกันทางไซเบอร์ และการปกป้องเครือข่ายและระบบบิโเลกทรอนิกส์ของกองทัพ ตลอดจนการป้องกันประเทศด้านจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นและความยืดหยุ่นของกำลังพลในการปฏิบัติการ

ความท้าทายของสิงคโปร์จากการจัดตั้ง DIS

๑. เกิดความหวาดระแวงในภูมิภาค เมื่อกองทัพสิงคโปร์มีความแข็งแกร่งทางด้านดิจิทัลมากขึ้น อาจเป็นเหตุให้เกิดบรรยากาศความหวาดระแวงด้านความมั่นคง (Security Dilemma) และความไม่ไว้วางใจระหว่างกันกับบางประเทศในภูมิภาค

๒. การพัฒนาอาวุธสมัยใหม่ร่วมกับต่างประเทศ โดยวัตถุประสงค์หลักของกองทัพสิงคโปร์ คือ การปรับเปลี่ยนไปสู่กองทัพยุคที่สาม (The 3rd Generation SAF) กองทัพสิงคโปร์ได้ปรับปรุงรูปแบบกองทัพ ด้วยการลดกำลังพล และใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนกำลังพล โดยเฉพาะอากาศยานไร้คนขับ ปัญญาประดิษฐ์ วิทยาการหุ่นยนต์ (Robotics) และการบูรณาการเครือข่ายอย่างเต็มรูปแบบ โดยอาจพัฒนาอาวุธสมัยใหม่ร่วมกับต่างประเทศ อันจะเห็นได้จากการฝึกทวิภาคีระหว่างสหรัฐฯ และสิงคโปร์ ที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบบูรณาการของทั้งสองประเทศที่อาจสร้างความกังวลกับประเทศในภูมิภาคได้

๓. การยกระดับความร่วมมือความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์กับประเทศมหาอำนาจ อันจะเห็นได้จากการลงนามบันทึกความเข้าใจ

สามฉบับเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างสิงคโปร์และสหรัฐฯ เพื่อยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านการเงิน หน่วยงานด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ และกองทัพ ซึ่งหากมีเหล่าทัพที่ ๔ อาจทำให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การยกระดับความร่วมมือนั้นเป็นที่น่าจับตามองเพราะอาจส่งผลกระทบต่อภูมิภาคได้

ข้อเสนอแนะต่อกองทัพ

The Digital and Intelligence Service (DIS) จะส่งเสริมให้กองทัพสิงคโปร์มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการปกป้องประเทศจากภัยคุกคามที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต สำหรับประเทศไทย ได้มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาค้นคว้าความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานตาม พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการ แนวทาง ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ในส่วนของกองทัพไทยและเหล่าทัพ ก็มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ อาทิ (๑) ศูนย์ไซเบอร์ กท. (๒) ศูนย์ไซเบอร์ทหาร ทท. (๓) ศูนย์ไซเบอร์ ทบ. และ ทอ. และ (๔) กองสงครามไซเบอร์ ทร. เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้กองทัพสามารถรับมือกับภัยคุกคามด้านไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีข้อเสนอแนะให้กับกองทัพใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) ด้านบุคลากร : กองทัพควรผลิตและสร้างบุคลากรให้มีความชำนาญ รวมทั้งเสริมทักษะและขีดความสามารถด้านดิจิทัลโดเมน เพื่อให้รู้เท่าทันและรองรับภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดหลักสูตรเฉพาะในการพัฒนากำลังพล เป็นต้น

๒) ด้านเทคโนโลยี : กองทัพควรเตรียมพร้อมทางด้านเทคโนโลยีทั้ง (Hardware) โครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยี รวมทั้งด้าน (Software) โปรแกรมต่าง ๆ และระบบปฏิบัติการที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในทุกรูปแบบ

๓) ด้านประสิทธิภาพ : กองทัพควรมีการบูรณาการและประสานการทำงานร่วมกันระหว่างเหล่าทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและบูรณาการการทำงานระหว่างกัน เพื่อประสานการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ให้มีประสิทธิภาพ ในเรื่องข่าวกรองผ่านระบบไซเบอร์ รวมถึงการรับมือเมื่อมีเหตุการณ์ถูกโจมตี หรือภัยคุกคามทางไซเบอร์

อ้างอิง

^a <https://www.nia.go.th/news/page/304/>

^b Fact Sheet: Timely Establishment of Digital and Intelligence Service, www.mindef.gov.sg

^c Fact Sheet: SAF C4I Community, www.mindef.gov.sg

^d SAF's Participation in the Counter-ISIS Coalition, www.mindef.gov.sg

^e Fact Sheet: SAF C4 Command Integrates C4 and Cyber Defence Capabilities, www.mindef.gov.sg

^f Written Reply by Minister for Defence Dr Ng Eng Hen to Parliamentary Question on the Cyber NSF Scheme and Cyber Military Experts Scheme, www.mindef.gov.sg

^g สิงคโปร์และสหรัฐฯ ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงทางไซเบอร์, <https://ipdefenseforum.com>

^h กองทัพสิงคโปร์และสหรัฐฯ เข้าร่วมการฝึกซ้อมเห็นน้ำสะท้อนบนกระดานการฝึกซ้อม กระโดด พ.ศ. 2563, <https://ipdefenseforum.com>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕ - ๑๖

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม/เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

☐ การเมือง ☐ เศรษฐกิจ ☐ สังคม ☐ วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี ☐ การทหาร ☐ พลังงาน/สิ่งแวดล้อม
☐ อื่น ๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทวิเคราะห์โดย กองภูมิภาควิชาการป้องกันประเทศ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์